

HIRVENSALMEN KUNNAN KOULUKULJETUSPERIAATTEET

Sivistyslautakunta 9.10.2019 / xx §

1. Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Perusopetuslain 6 § mukaisesti tulee opetus kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa.

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

1.1. Oppilaan lähikoulu

Hirvensalmen kunta määrittää jokaiselle oppilaalle lähikoulupaikan, joka määräytyy pääsääntöisesti oppilaan virallisen asuinpaikan mukaisesti. Kunta voi myös osoittaa lähikouluksi jonkin muun koulun opetuksen järjestämiseen liittyvästä perustellusta syystä. Syy voi olla oppilaan esim. koulunkäynnin tuen järjestämiseen liittyvä asia. Maksuton koulukuljetus järjestetään kunnan toimesta oppilaalle osoitettuun lähikouluun sikäli kuin myöhemmin esitettävät koulukuljetuksen kriteerit täyttyvät. Oppilaaksi ottamisesta tehdään oppilaaksiottamispäätös, josta ilmenee kunnan osoittama lähikoulu. Mikäli oppilas hakee koulupaikkaa toisen kunnan alueelle, tekee kyseinen kunta oppilaaksiottamispäätöksen ja määrittää koulukuljetusoikeuden omien periaatteidensa mukaisesti. Oppilaaksiottamispäätökset tehdään keväällä kouluun ilmoittautumisen yhteydessä.

1.2. Oikeus hakea koulupaikkaa toisesta koulusta

Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin opetuksen järjestäjän osoittamaan lähikouluun. Oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa

järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. Hirvensalmen kunnassa noudatetaan periaatetta, jossa maksuton koulukuljetus myönnetään vain opetuksen järjestäjän osoittamaan lähikouluun ja mikäli esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä vastaa lapsen huoltaja lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta asuinpaikasta esiopetukseen sekä myös päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä.

1.3. Saattoavustus

Perusopetuslain 32§ mukaan maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. Saattoavustus on aina toissijainen keino, mutta tilanteissa, joissa varsinaisen koulukuljetusreitien järjestäminen osoittautuu erityisen hankalaksi esim. asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan sairaudesta johtuvien seikkojen vuoksi, voidaan saattoavustus myöntää. Tällainen tilanne voi tulla vaikka erillisen kuljetuksen järjestäminen linja-autoreitin varteen, jos muuta taksireittiä ei lähettyvillä ole. Jos oppilaan kuljettaminen voidaan kunnan toimesta järjestää ilman ongelmia, ei huoltajalle makseta korvausta oppilaan kuljettamisesta, vaikka hän koulukuljetuksen hoitaisikin. Saattoavustuksen suuruus on kilometripohjainen ja pohjautuu kilometrihintaan, joka voimassa työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan maksetaan oman auton käytöstä. Saattoavustus maksetaan vain siltä osuudelta, jolla oppilasta saatetaan ja oppilas on mukana.

1.4. Maksuttoman koulukuljetuksen hakeminen

Mikäli koulumatka on alle kunnassa päätettyjen koulumatkarajojen tai muusta esim. turvallisuussyistä maksutonta koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvaamista haattaessa tulee huoltajan hakea etuutta jokaiselle lukuvuodelle erikseen huhtikuun loppuun mennessä. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Jos aikaisempi päätös on tehty pidemmälle ajalle, on päätös voimassa ellei olosuhteissa ole tapahtunut olennaista muutosta.

2. Koulukuljetuksen periaatteet

2.1. Yleiset periaatteet

Koulukuljetuksista vastaa sivistyslautakunta kunnanhallituksen hyväksymien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Koulukuljetukset alkavat lukuvuoden ensimmäisestä koulupäivästä. Oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä kotiin palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle

matkalle. Esikoululaisten kuljetus kouluun voidaan järjestää kotoa tai vaihtoehtoisesti päivähoito–koulu–päivähoito kuljetuksena. Muut, esim. hoitopaikka-, harrastus- ja iltapäiväkerho kuljetukset tai kuljetukset kaverin luokse eivät kuulu koulukuljetusten piiriin.

Koulukuljetusten yleisenä tavoitteena on järjestää ne turvallisesti, tasapuolisesti, taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti. Koulukuljetusten järjestämisessä sekä etenkin oppilaiden noutopisteitä määriteltäessä tulee myös huomioida Hirvensalmen kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet liikunnalliseen elämäntapaan kasvattamisessa sekä päivittäisen liikunnan lisäämisessä. Koulukuljetuksia ei siten järjestetä kotipihasta, vaan osan matkasta oppilaan on tarkoitus kulkea itse. Tämä tukee oppilaan päivittäistä liikkumista ja liikkuvan koulupäivän tavoitetta sekä kasvatusta kohden liikkuvaa elämäntapaa. Matka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, määritellään oppilaan iän mukaisesti ja ne löytyvät luvusta 3.2. Oppilas voi myös joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja.

Jos oppilaan huoltajat asuvat eri osoitteissa, kunta järjestää maksuttoman kuljetuksen oppilaan väestörekisterin mukaiseen osoitteeseen. Toisen huoltajan luota huoltajan on mahdollista hakea kuljetusta mikäli kuljetusreitti tähän osoitteeseen on olemassa ja kuljetuksessa on tilaa.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä liikenteestä mahdollisten työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä. Huoltajia tiedotetaan asiasta pääsääntöisesti Wilman kautta, kun koulukuljetuksen järjestämisestä vastaava henkilö saa asiasta tiedon. Yksityisteiden osalta yksityisteiden hoitokunta vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa, myös talvikunnossapidon osalta siihen aikaan kun koulukyytejä ajetaan. Mikäli tiellä ei pystytä ajamaan koulukyytejä, autoilija ilmoittaa asiasta koulutoimistoon. Kunta ei vastaa kuljetuksista, jos yksityistie ei ole liikennöitävässä kunnossa normaalilla koulukuljetuskalustolla.

2.2. Koulumatkan mittaaminen

Koulumatkan pituus lasketaan lyhintä, jalankulkukelpoista ja ympäri vuoden käytössä olevaa tietä pitkin ja matka mitataan karttapalveluohjelmalla. Mikäli matka asettuu rajalle tai on tulkinnanvarainen, voidaan matka tarkistaa paikan päällä kulkemalla käyttäen matkamittausta. Myöhemmin tässä määritellyt vähimmäisrajat tarkoittavat, että matkan tulee ylittää asetettu raja. Esimerkiksi jos rajaksi on asetettu 3 km, tulee matkan olla yli 3 kilometriä.

2.3. Terveydelliset seikat tai koulukuljetuksen vaikeus ja rasittavuus

Mikäli koulumatka todetaan oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikeaksi tai rasittavaksi, voidaan oppilaalle myöntää oikeus kunnan järjestämään maksuttomaan koulukuljetukseen tai muutos koulukuljetusreittiin. Jos maksutonta

koulukuljetusta haetaan terveydellisiin syihin, koulukuljetuksen vaikeuteen tai rasittavuuteen vedoten tulee hakemuksiin liittää riittävä asiantuntijalausunto.

Terveystilaan

liittyvissä asioissa tämä tarkoittaa lääkärinlausuntoa tai psyykkisiin tekijöihin vetoaminen psykologin tai lääkärin lausuntoa. Lausunnossa tulee ilmetä ajanjakso koulukyydin tarpeellisuudesta.

Päätöksen asiassa tekee perusopetuksen rehtori kokonaisharkintaa ja –arviointia käyttäen. Asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen kuljetusta haettaessa, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuista. Tilanteissa, jossa oppilas on hakenut muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun koulukuljetusta ei järjestetä edellä mainittujenkaan syiden perusteella.

3. Maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen perusteet

3.1. Koulumatkan pituus

Perusopetuslain 32 § mukaan jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Lisäksi perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin kun matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Hirvensalmen kunnassa maksuton koulukuljetus myönnetään:

- 0 - 2 luokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli 3 kilometriä
- 3-9 luokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli 5 kilometriä

Kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- 1. luokasta lähtien hoitopaikasta kouluun eikä koulusta hoitopaikkaan
- Iltapäivätoiminnasta tai kerhotoiminnasta kotiin
- Terapia-, lääkäri-, yms. käynteihin
- Tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin

Kesken lukuvuoden asuinpaikkaa vaihtavalle oppilaalle ei myönnetä koulukuljetusta muualle kuin lähikouluun. Lähikoulu määräytyy uuden osoitteen mukaisesti. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

3.2. Itse kuljettava matka kuljetusreitille

Itse kuljettavan matkan osuus tukee oppilaiden päivittäistä liikkumista ja liikkuvan koulupäivän sekä liikkuvaan elämäntapaan kasvattavaa periaatetta. Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettu koulumatka sisältää siten pääsääntöisesti myös omatoimista kulkemista isomman tien varteen, lähimmälle bussipysäkille tai koulukuljetusreitin muulle pysähdyspaikalle turvallisesti katsottavaan paikkaan ennalta ilmoitettuun aikaan. Itse kuljettava matka kävellen taksi- ja linja-autoreitin varteen suuntaansa voi olla:

- Esioppilaalle 1 kilometri
- 1.- 2. luokille 2 kilometriä
- 3.- 6. luokille 3 kilometriä
- 7.- 9. luokille 4 kilometriä

Jos perheessä on useampi oppilas, joka on oikeutettu ilmaiseen koulukuljetukseen, voidaan saman perheen sisarukset ottaa kyytiin samasta kuljetuspisteestä nuorimman oppilaan itse kuljettavan matkan määritelmän mukaisesti.

Arvioitaessa koulumatkaan kuluva aikaa itse kuljettavan matkan osalta käytetään kävelynopeutena Kuntaliiton henkilökuljetusoppaan suosituksen mukaisesti

- 0.-3.-luokkalaiset 15 min/km
- 4.-9.-luokkalaiset 12 min/km

3.3. Kuljetusten odotusajat

Aikataulusta johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Myös päivittäinen vaihtelu esimerkiksi sääolosuhteista johtuen voi aiheuttaa odotusta. Kuljetus ei ole myöhässä, jos auto saapuu pysäkille 15-20 minuutin kuluessa sovitusta ajasta. On tärkeää, että oppilas odottaa kuljetusta sovitussa paikassa ilmoitettuun aikaan. Koulukuljetus ei jää odottamaan, jos oppilas ei ole kuljetusta odottamassa ennalta ilmoitettuna aikana.

Lain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoiheen voi kestää enintään 2,5 tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka odotusaikoiheen voi kestää enintään kolme tuntia päivässä. Kuljetusta voi joutua odottamaan iltapäivisin koululla. Odotusaika on valvottua ja/tai ohjattua. Odotusaika lasketaan mukaan päivittäiseen koulukuljetusaikaan.

3.4. Koulumatkan vaarallisuus

Jos oppilaan koulumatka hänelle osoitettuun lähikouluun katsotaan vaaralliseksi tai osa siitä on vaarallista, kunta järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osalle. Vaarallisuutta arvioitaessa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan

liikenteellisiä olosuhteita. Suurimpana painoarvona ovat tien liikennemäärät ja nopeusrajoitukset, teiden ylitykset ja tiellä liikkuvan kaluston tyyppi. Vaarallisuuden arvioinnissa huomioidaan oppilaan ikä ja muut mahdolliset erityiset olosuhteet. Arvioinnin perusteena käytetään Koululiitu-ohjelmaa ja tarvittaessa pyydetään kannanotto muilta viranomaisilta ja tieolosuhteisiin käydään tutustumassa. Olosuhteiden muuttuessa tien vaarallisuus arvioidaan uudelleen. Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen tai pientareen kapeus eivät yksinään tee tiestä vaarallista. Kun tie on määritelty vaaralliseksi jollekin luokka-asteelle, voidaan tämän luokka-asteen oppilaan kuitenkin edellyttää kävelevän tietä pitkin koulukuljetuksen hakupaikkaan. Pelkkää vaaralliseksi määritellyn tien ylitystä koulukuljetuksen hakupaikkaan ei automaattisesti katsota liian vaaralliseksi.

Koulukuljetuksesta ja oppilaan noutopisteestä päätetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet. Mahdolliset poikkeukselliset tilanteet, mitkä saattavat tehdä koulumatkan vaaralliseksi päätetään aina tapauskohtaisesti. Mikäli huoltaja hakee koulukuljetusoikeutta tien vaarallisuuden perusteella, tehdään kokonaisarvio koulumatkan vaarallisuudesta. Liikenteen vaarallisuuteen perustuvat päätökset tekee perusopetuksen rehtori. Petoeläinhavainnoista aiheutuvan vaaran arvioinnissa hakemuksen liitteeksi edellytetään vaaran/uhan arviointia poliisiviranomaiselta tai riistanhoitopiiriltä (petoeläinvastaava) sekä näkö- tai muita havaintoja petoeläinten liikkumisesta alueella. Arviointien perusteella oppilaalla on mahdollisuus saada kuljetusetuus tai muutos nykyiseen reittiin, jos eläinten liikkuminen aiheuttaa selkeän turvallisuushukan. Päätös tehdään määräaikaista uhkan keston mukaan. Mikäli maksutonta koulukuljetusta haetaan jollain muulla perusteella (oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi), tulee huoltajan perustella asia ja liittää hakemukseen riittävät selvitykset.

4. Liikenneturvallisuus koulukuljetuksissa

Huoltajan tehtävä on neuvoa oppilasta liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Huoltajien tulee tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajien on neuvottava ja tarpeen mukaan saatettava lasta, kunnes hän oppii kulkemaan koulumatkansa ja huomioimaan muuta liikennettä. Erityisesti tulee huolehtia lapsen näkyvyydestä liikenteessä heijastimia käyttäen. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Liikennöitsijän vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä koulun pysäkille jättämiseen ja toisin päin. Oppilas on koulun vastuulla noustuaan autosta koulun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Vanhempien tulee arvioida, voiko lapsi kulkea koulumatkan tai osan siitä polkupyörällä. Pyöräilykypärää tulee lain mukaan käyttää aina pyöräillessä. Koulun säännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko matkan ajan. Oppilas voi vaikuttaa paljon omaan turvallisuuteensa myös koulukyydin ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia. Kyydin odotteluun ja

siitä poistumiseen liittyy monia riskejä. Esimerkiksi kännykän käyttäminen teiden ylityksessä ja kyytiin noustessa lisää turvallisuusriskiä huomattavan paljon.

5. Yhteiset pelisäännöt koulukuljetuksissa

5.1. Ohjeet oppilaalle

Oppilaan tehtävänä on turvallisen ja joustavan koulukyydityksen toteutumisen varmistamiseksi:

- olla ajoissa sovitulla odotuspaikalla
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselle tai muille
- käyttää heijastinta pimeän aikana
- tietää, että linja-autopysäkki ei ole leikkipaikka
- huolehtia siitä, että ei ole likainen tai luminen, kun nousee koulukuljetukseen
- nousta autoon reippaasti, mutta ryntäilemättä, istua penkille ja kiinnittää turvavyö sekä pitää ajon aikana turvavyö kiinnitettynä
- käyttäytyä ajon aikana asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon, noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- nousta paikaltaan vasta sen jälkeen, kun auto on pysähtynyt ja poistua autosta viivyttämättä
- jos oppilas joutuu ylittämään tien, odottaa, kunnes kuljetusauto jatkaa matkaansa
- jos oppilas kulkee autossa, missä matkakortti on käytössä, kortti on oltava mukana koulumatkoilla
- mikäli matkakortti ei ole mukana, kuljettajalla on oikeus periä matkasta maksu
- mikäli kortti tuhoutuu tai katoaa tulee asiasta ilmoittaa koulutoimistoon. Uudesta kortista peritään maksu.

5.2. Ohjeet huoltajalle

Huoltajan tulee huolehtia, että oppilas

- on ajoissa kuljetuspaikalla
- on pukeutunut sään mukaisesti
- käyttää pimeällä heijastinta
- kuljetusreitin varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää
- osaa kulkea julkisella kulkuneuvolla
- osaa käyttäytyä asianmukaisesti
- ymmärtää liikenteessä liikkeessaan turvallisuuden merkityksen
- pakkaa koulussa tarvitsemat urheiluvälineet tai muut ylimääräiset asianmukaisesti (esim. sukset ja sauvat ovat kiinnitetty toisiinsa)

Mikäli oppilas ei käytä hänelle varattua koulukyytiä tai kuljetustarve poikkeaa kuljetussuunnitelmasta

- Tulee huoltajan ilmoittaa asiasta suoraan liikennöitsijälle viimeistään edellisenä päivänä tai mikäli liikennöitsijää ei tavoiteta koulutoimistoon viimeistään edellisenä päivänä klo 15 mennessä.
- Mikäli kyseessä on äkillinen sairastuminen tulee ilmoitus tehdä aamulla ennen kuljetuksen alkamista suoraan kuljettajalle.
- Mikäli kuljetustarve muuttuu kesken koulupäivän tulee ilmoitus tehdä suoraan liikennöitsijälle, koulutoimistoon tai omalle opettajalle koululle.

Pysyvät muutostarpeet kuljetussuunnitelmaan tulee ilmoittaa koulutoimistoon.

Jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, huoltaja vastaa lapsen kotiin hakemisesta. Mikäli huoltaja ei pysty hakemaan lasta kesken koulupäivän, koulu järjestää kuljetuksen seuraavalla mahdollisella yhteiskuljetuksella kotiin, ellei erikseen muuta sovita. Jos oppilas ei kykene kulkemaan kävellen kuljettavaa matkaa, sovitaan asia erikseen huoltajan kanssa.

Koulukuljetuksesta myöhästyneelle oppilaalle ei järjestä erillistä kuljetusta. Tällöin kuljetus on huoltajien vastuulla.

Huoltaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka oppilas aiheuttaa kuljetuskalustolle ilkeillä toimillaan. Liikennöitsijä ja huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

5.3. Ohjeet liikennöitsijälle

- Oppilaat otetaan autoon ja jätetään autosta liikenteellisesti turvallisessa paikassa (jatkossa taksipysäkki). Taksipysäkin sijainnin turvallisuuden määrittelee kuljettaja, mutta jonka sijainnin tarvittaessa määrää kuljetussuunnittelija.
- Aamuhoidosta päiväkodilta esioppilaita noudettaessa ja iltapäivähoitoon päiväkodille jätettäessä on huomioitava seuraavat seikat:
 - päiväkodin henkilökunta vastaa, että oppilaat ovat valmiina kuljetukseen, pukeutuneina eteistilassa ilmoitettuna noutoaikana
 - kuljettaja noutaa oppilaat eteistilasta, varmistaa turvavöiden käytön ja sulkee ajoneuvon oven
 - päiväkodille oppilaita jätettäessä kuljettaja varmistaa, että oppilaat pääsevät sisälle päiväkodin tiloihin ennen piha-alueelta poistumista.
- Liikennöitsijä antaa oppilaille aikataulutiedot, joista selviää, mihin kellonaikaan oppilaan pitää aamuisin olla oppilaan otto-/jättöpaikassa. Tästä aikataulusta auto voi myöhästyä enintään 10 minuuttia (ns. kelivara) kuitenkin siten, että oppilas ehtii ajoissa oppitunnille eikä oppilasta viedä koululle kohtuuttoman aikaisin; Elomaan koululle aikaisintaan klo 8.30.

- Ketään kuljetettavaa ei saa jättää pois kyydistä kesken matkan ilman valvontaa. Tämä koskee kaikkia oppilaita ja kaikkia tilanteita; myös esim. oppilaiden jäämistä aamukyydistä kesken matkan kaupalle.
- Kunta ei korvaa oppilaan aiheuttamaa ilkivaltaa tai muuta vahinkoa autossa vaan korvausvastuu on oppilaalla / hänen huoltajallaan.
- Kuljetukset hoidetaan täsmällisesti suunniteltuja reittejä ja aikatauluja noudattaen. Reittien yhdisteleminen ilman liikennesuunnittelijan lupaa on kielletty. Liikennöitsijän velvollisuutena on järjestää korvaava kuljetus, jos ajo myöhästyy tai jää ajamatta.
- Kunnan tilaamissa oppilaskuljetuksissa voi kuljettaa vain kuljetussuunnitelmassa mainittuja oppilaita. Oppilaskuljetuksissa ei myöskään saa kuljettaa muita asiakkaita.
- Mikäli kuljetuksen yhteydessä sattuu onnettomuus tai matka muuten keskeytyy on kuljettaja velvollinen toimimaan kuten onnettomuustilanteissa normaalisti eli huolehtimaan hälytyksestä ja tarvittaessa hätäensiavusta. Lisäksi onnettomuudesta tulee välittömästi tiedottaa koulutoimistoa. Lievemmissä onnettomuuksissa, joissa ei välittömästi ole havaittavissa oppilaiden loukkaantumisia tms. tulee kuljettajan huolehtia tiedottamisesta koululle ja koulutoimistoon sekä vastattava siitä, että oppilaat toimitetaan aina terveystieteeseen tarkastusta varten. Oppilaita ei saa jättää kävelemään kouluun / kotiin vaikka matka olisi vähäinenkin. Koulu huolehtii tiedottamisesta koteihin.
- Kuljetukset hoidetaan voimassa olevan tieliikennelainsäädännön sekä liikenne- ja viestintäministeriön ja kunnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa kunta antaa kuljetusten turvallisuuteen ym. seikkoihin liittyviä lisäohjeita liikennöitsijälle.
- Liikennöitsijällä pitää olla käytössään ammattitaitoista ja kuljetusten hoitamiseen soveltuvaa työvoimaa. Kuljettajilla tulee olla asianmukainen suomen kielen suullinen taito.
- Kunta edellyttää asiallista ja ystävällistä palvelua sekä kuljetettavia ja heidän huoltajiaan kohtaan, että asioitaessa kunnan henkilökunnan kanssa. Erityisesti edellytetään kykyä hoitaa asiakaspalvelutehtävät itsenäisesti ja ammattitaidolla myös mahdollisissa erimielisyystilanteissa. On huomioitava, että myös oppilaskuljetukset ovat osa kasvatustehtävää ja aikuisen esimerkkinä asiallinen ja ystävällinen käytös on edellytys tehtävän asianmukaiselle suorittamiselle.
- Mahdollisista ongelmista kuten oppilaiden käyttäytymistä, koululaisten myöhästelyä sovitusta aikataulusta tai muista kuljetukseen haitallisesti vaikuttavista seikoista tulee ilmoittaa kuljetussuunnittelijalle koulutoimistoon.

5.4. Ohjeet koululle

Kouluilla huolehditaan koulukuljetuksen valvonnasta, odotuspaikan turvallisuudesta ja siitä, että kuljetusoppilaat osaavat koulun päättyessä ajoissa oikeaan autoon.

Koulu järjestää, sään niin vaatiessa (kova vesisade / kova pakkanen), mahdollisuuden olla sisätiloissa tai sateelta suojassa. Koulu tiedottaa kuljetusten toimivuudesta ja toiminnasta koulutoimistoon. Mahdollisista koulukohtaisista poikkeusjärjestelyistä koulu ilmoittaa koulutoimistoon, josta liikennöitsijöitä informoidaan keskitetysti.

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti koulun henkilökunnan ei tule omilla autoillaan osallistua koulukuljetuksiin tai muihinkaan lasten kuljetuksiin koulutyön yhteydessä, vaan jättää se ammattilaisten tehtäväksi. Jos tällainen järjestely osoittautuu tilapäisesti välttämättömäksi, tulee siihen saada lapsen huoltajan lupa.